

OD RADIKÁLOVÝCH A FOTOCHEMICKÝCH REAKCÍ K BIOKOMPATIBILNÍM LÁTKÁM

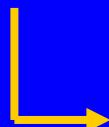
Vladimír Církva

Biokompatibilní látky

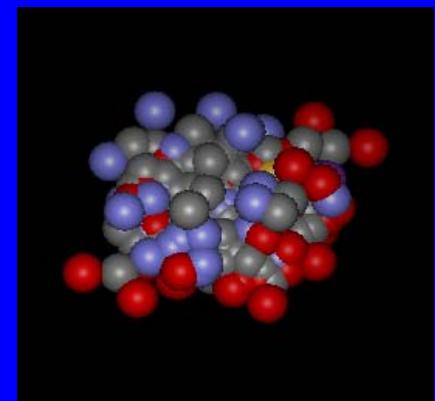
1) přírodní - aplikace molekulární biologie a biochemie

2) umělé - aplikace chemie

a) enzymy, bílkoviny, membrany - bioorganická chemie

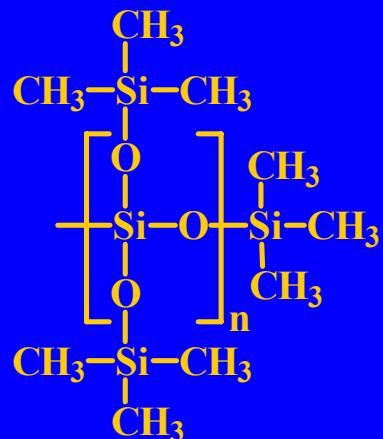
b) nové biomateriály - organická chemie

Nové biomateriály

-využití fyzikálně-chemických vlastností sloučenin
(povrchová aktivita, slabé interakce, rozpustnost plynů)

↳ 1) Sloučeniny křemíku

SILOXANOVÉ
ŘETĚZCE

2) Sloučeniny fluoru

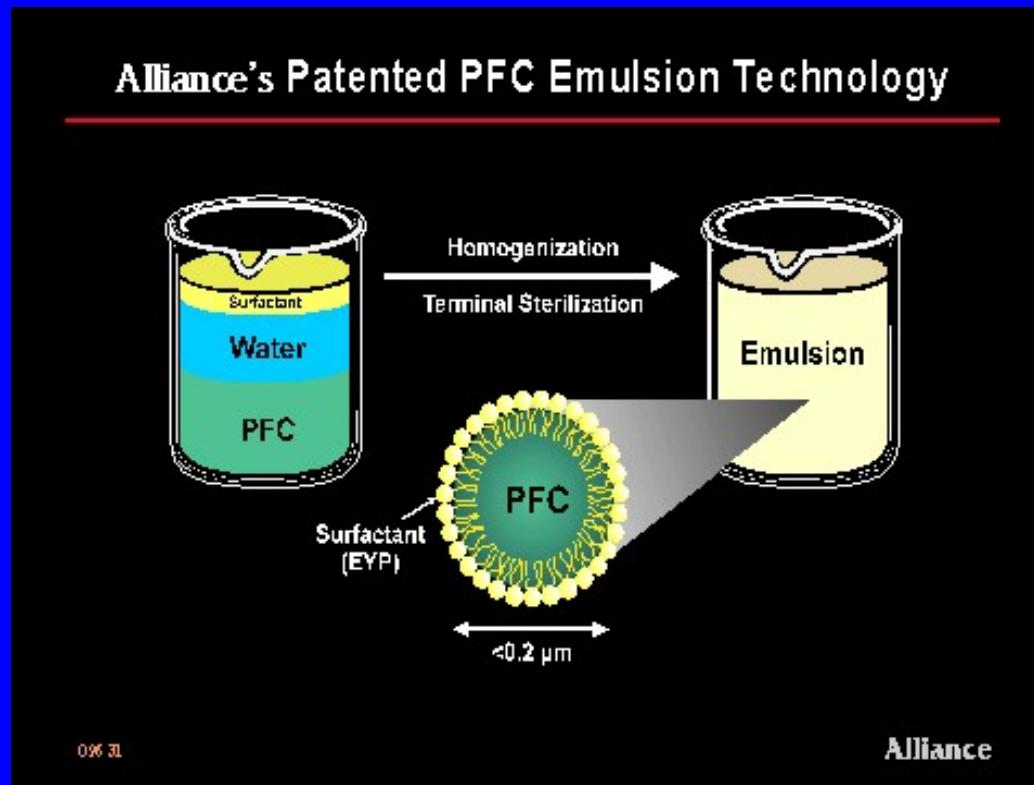

PERFLUORALKYLOVÉ ŘETĚZCE

Fluorovaná umělá krev

- dva strategické směry ve výzkumu krevních náhrad:

- Vodné disperze upraveného síťovaného hemoglobinu
- Vodné emulze perfluorovaných látek

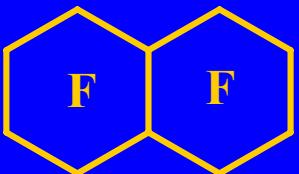
Perfluorované látky jako nosiče kyslíku

Původní:

FC-75

Generace 1a:

FDC

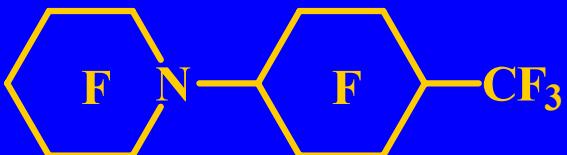

FTPA

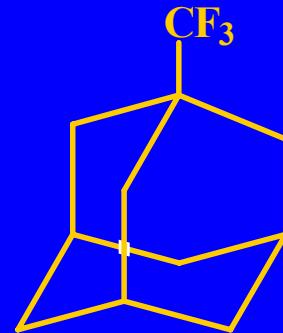

FTBA

Generace 1b:

Ftorosan

FMA

Generace 2a:

F-44E

Generace 2b:

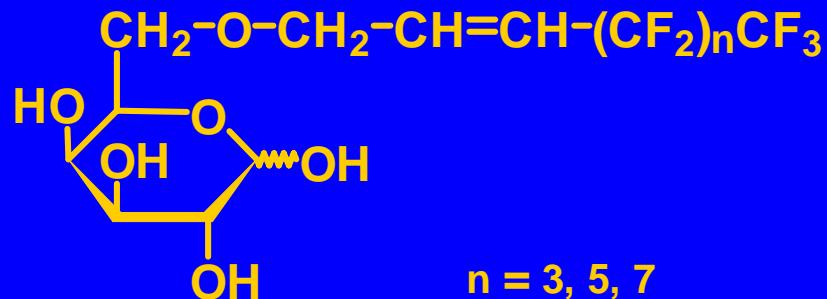
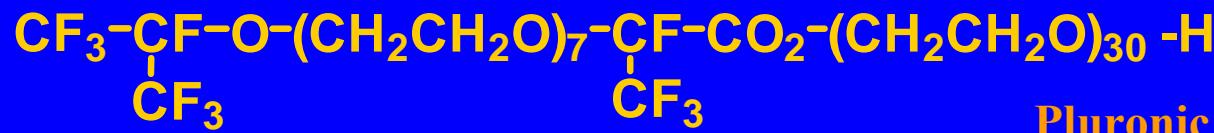
Perflubron

Emulgátory pro krevní náhrady

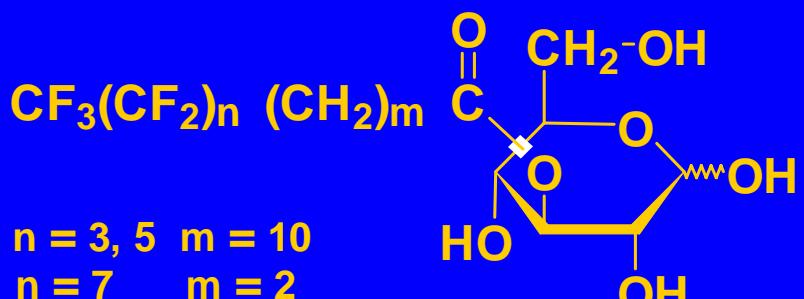
PROBLÉM STABILITY EMULZÍ !!!

A) Komercní: Pluronic F-68 Lecithin

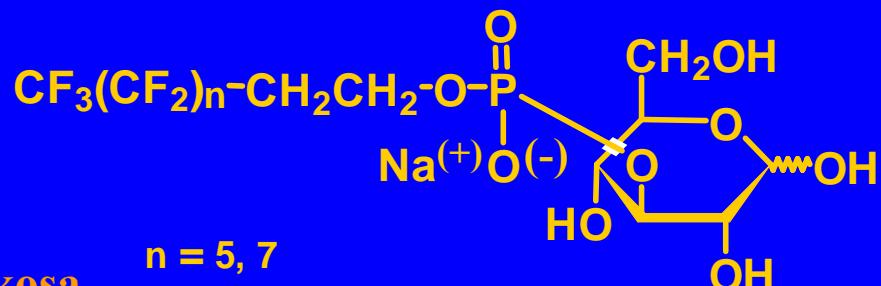
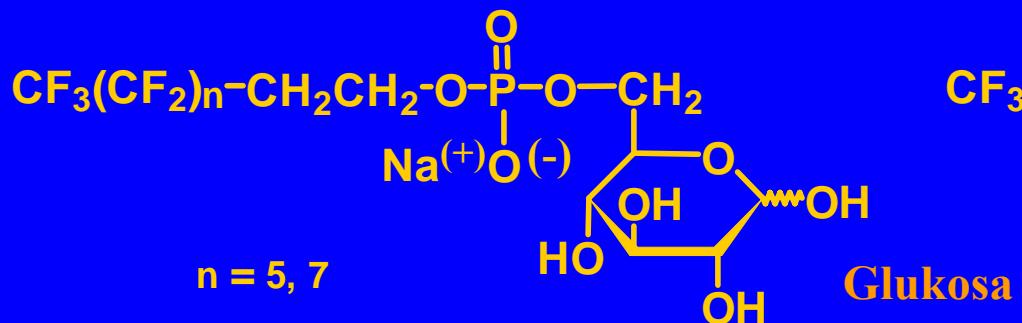
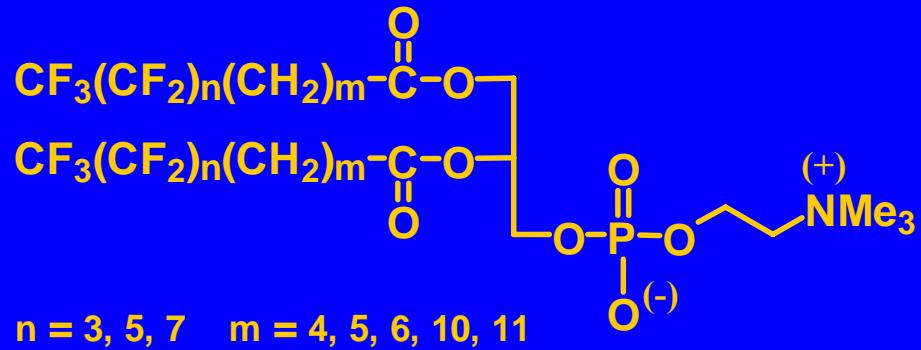
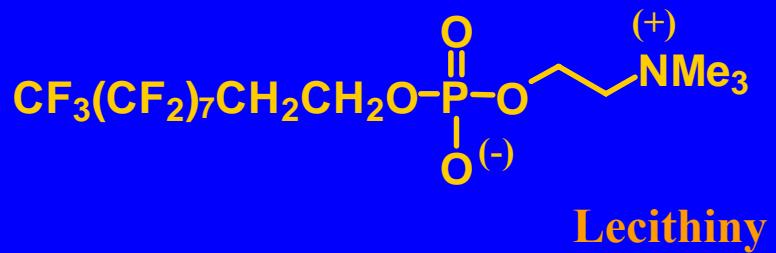
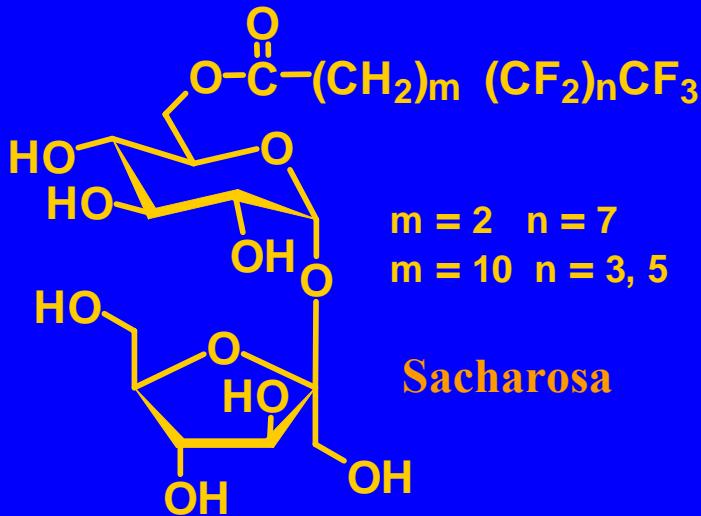
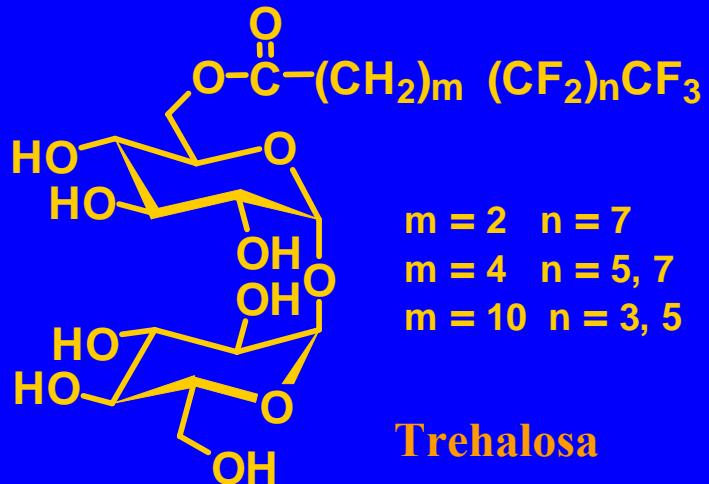
B) Fluorované ko-emulgátory:

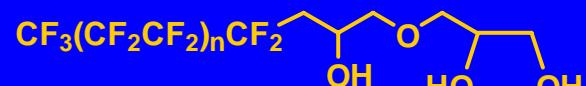
Galaktosa

Glukosa

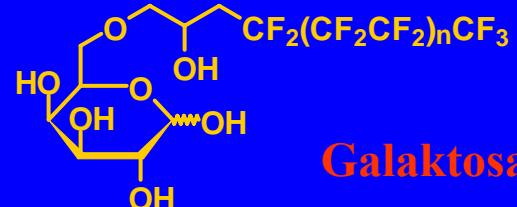
Náš příspěvek k emulgátorům pro krevní náhrady

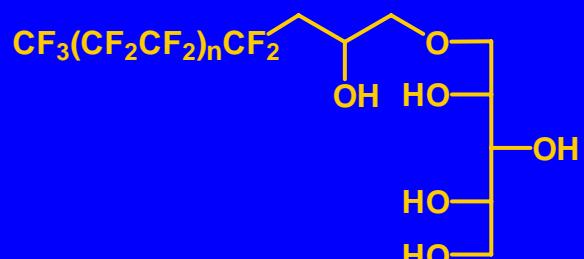
Glycerol

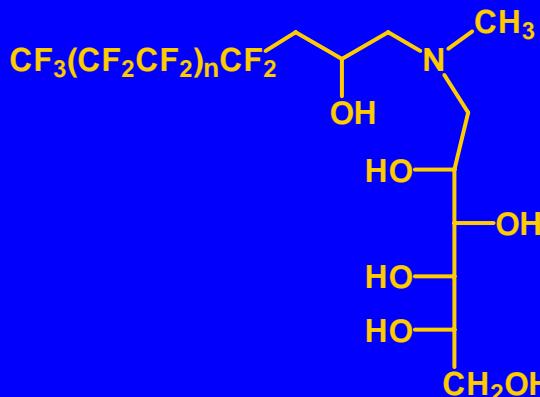
Triol

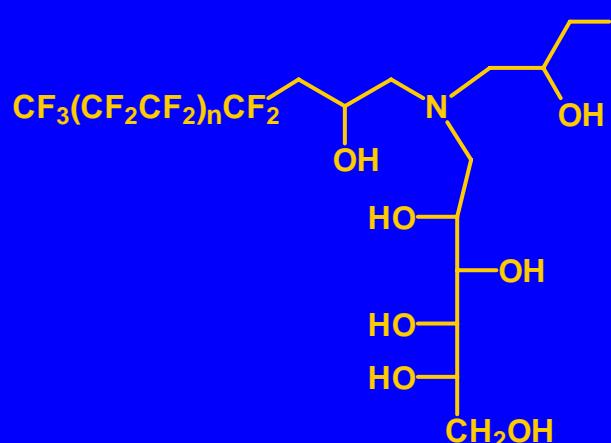
Galaktosa

Xylitol

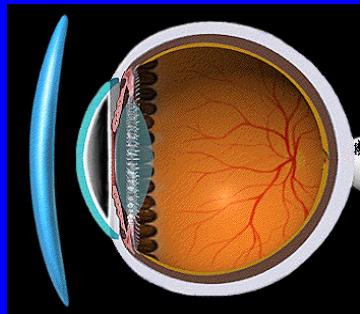
1-amino-1-deoxy-D-glucitol

$n = 1, 2, 3$
 $m = 1, 2$

Mono-Me-PEG

KONTAKTNÍ ČOČKY

S vysokým transportem kyslíku

Klasické hydrofilní materiály: poly HEMA

!!! Nízká propustnost pro kyslík $\Rightarrow$ hypoxie $\Rightarrow$ omezená doba nošení

Modifikované materiály:

!!! Zvýšená propustnost plynů

!!! Snížená hydrofilnost

A) Silikonové methakryláty

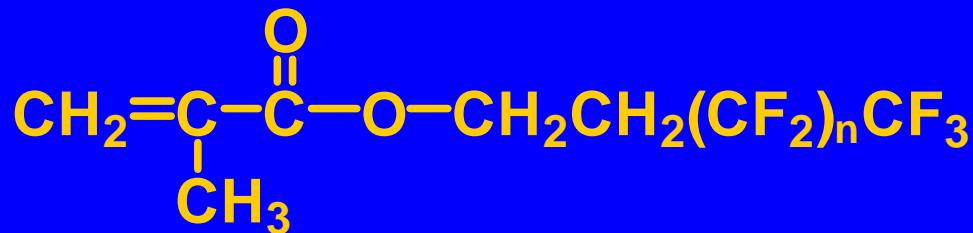
B) Fluoralkyl methakryláty

A) Silikonové methakryláty

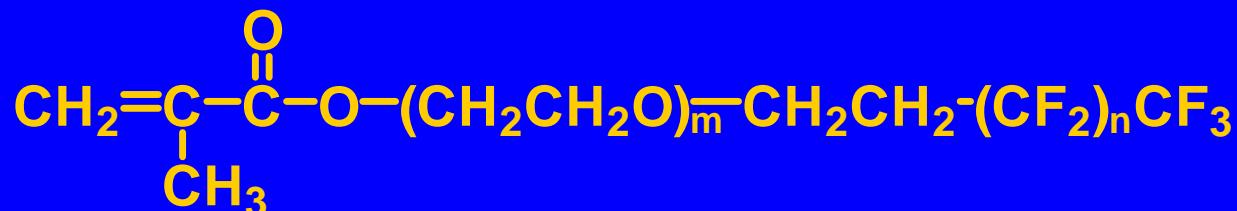
!!! Snížena tvrdost a transparentnost materiálu

B) Fluoralkyl methakryláty

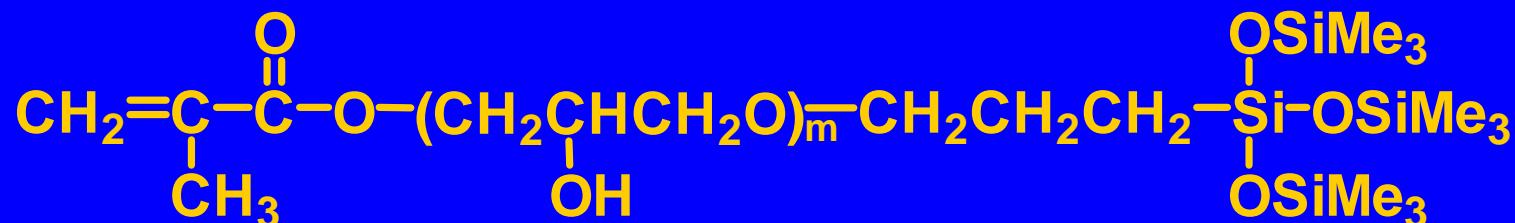

!!! Vyšší tvrdost a transparentnost materiálu

C) Nové methakryláty

!!! Nedostatečná hydrofilnosť

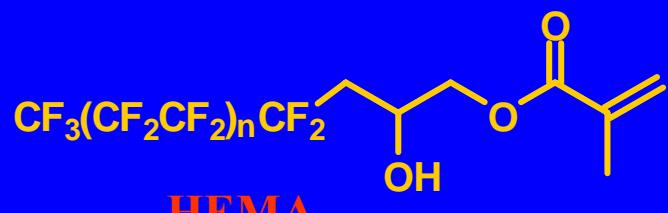

!!! Nízká tvrdosť

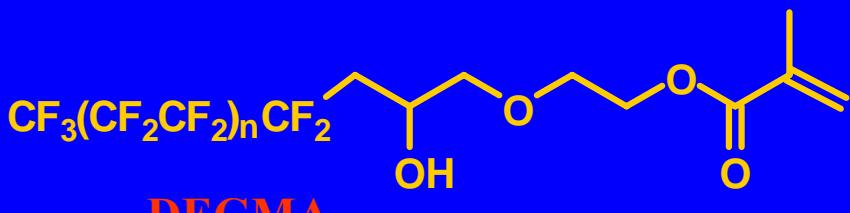

!!! Patentová nespecifičnosť

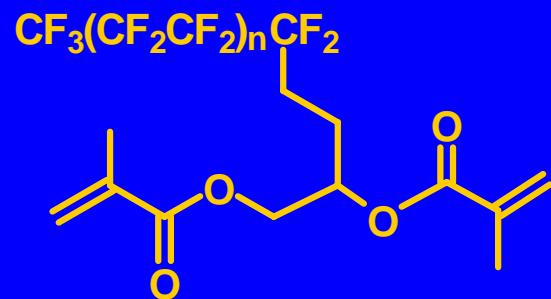
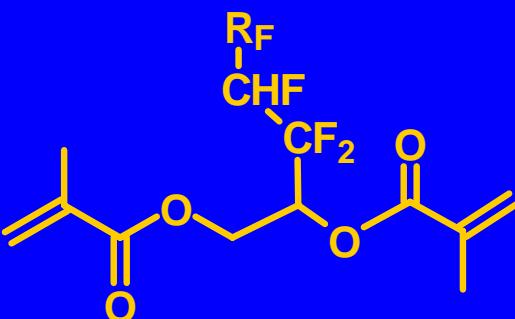
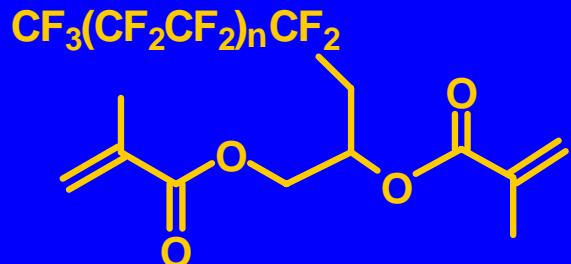
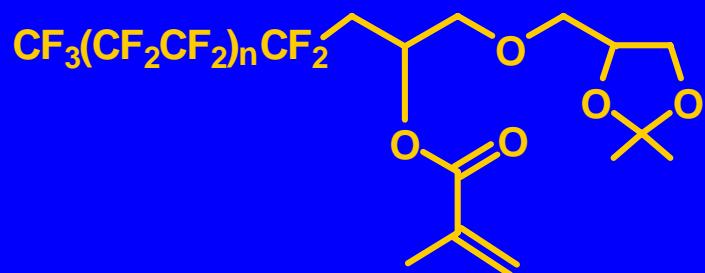
Náš příspěvek k materiálům pro kontaktní čočky

HEMA

DEGMA

$$R_F = CF_3, \underset{CF_3}{CF_3(CF_2CF_2)_6}CF_2, C_3F_7O,$$

C₃F₇OCFCF₂O, CF₃(OCF₂CF₂)₄

Syntézy nových sloučenin s fluorovaným řetězcem

známá látka

náhrada

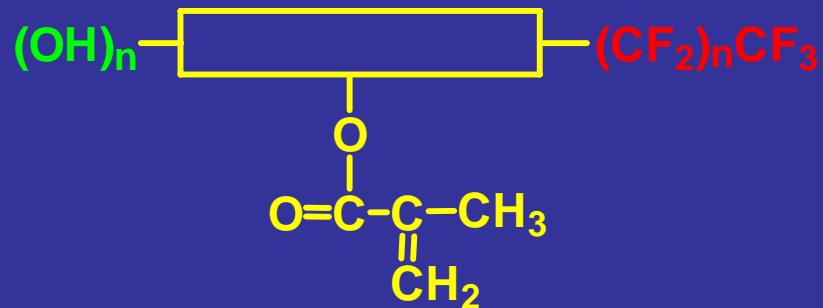
známá látka

zavedení

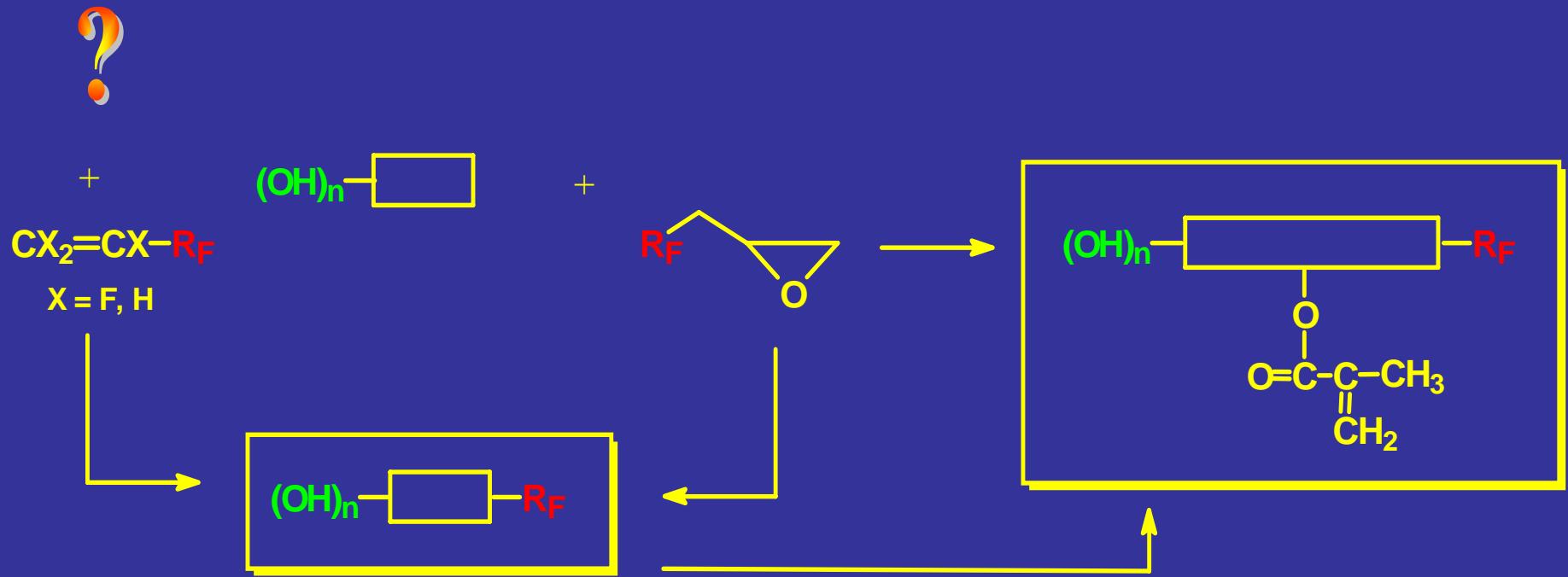

Emulgátory pro krevní
náhrady

Monomery pro kontaktní
čočky

Základní schéma syntéz

Sít'ovadla pro kontaktní
čočky,

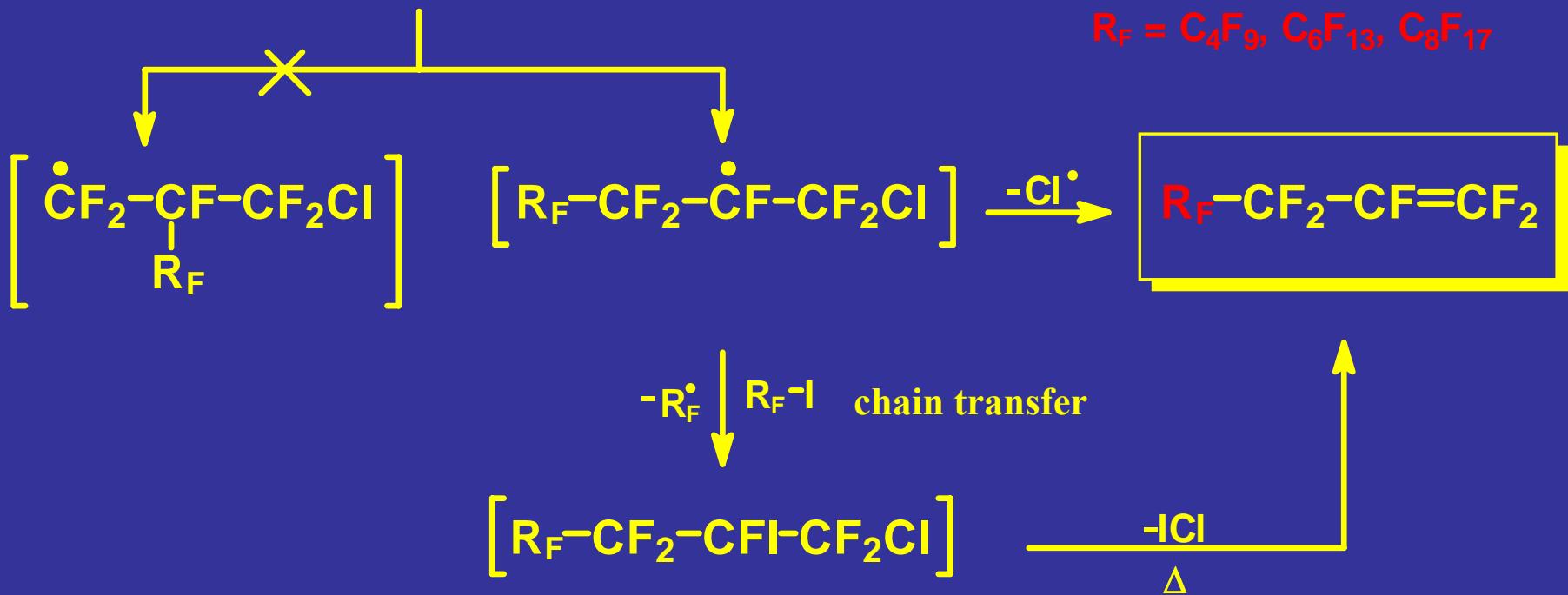
Emulgátory pro krevní
náhrady

Monomery pro kontaktní
čočky

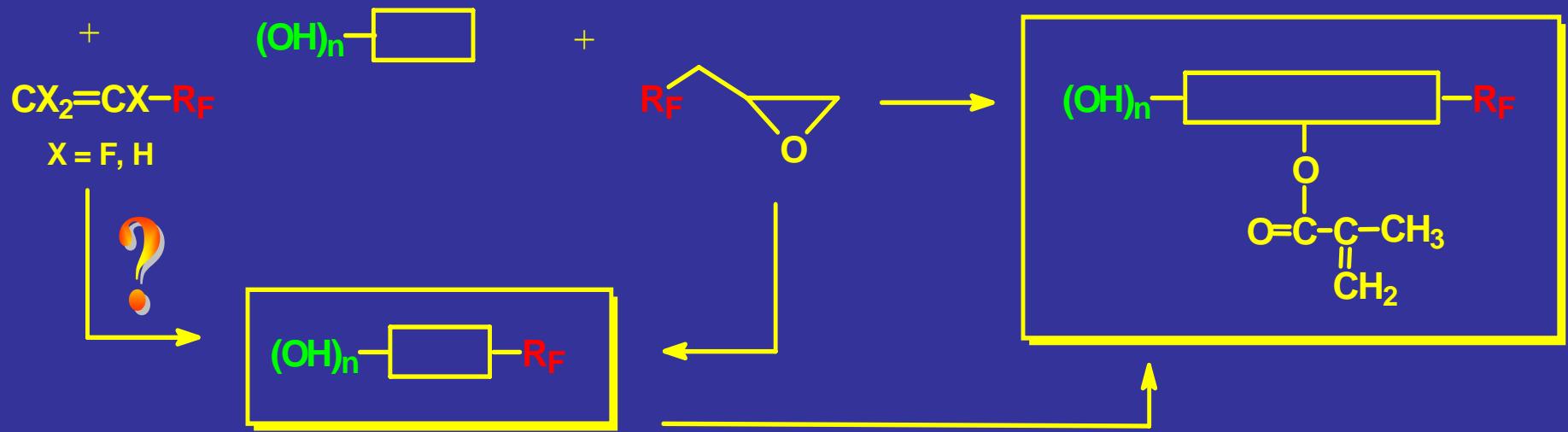
Nová syntéza fluorovaných olefinů s dlouhým řetězcem

- regioselektivní reakce
- přímá metoda

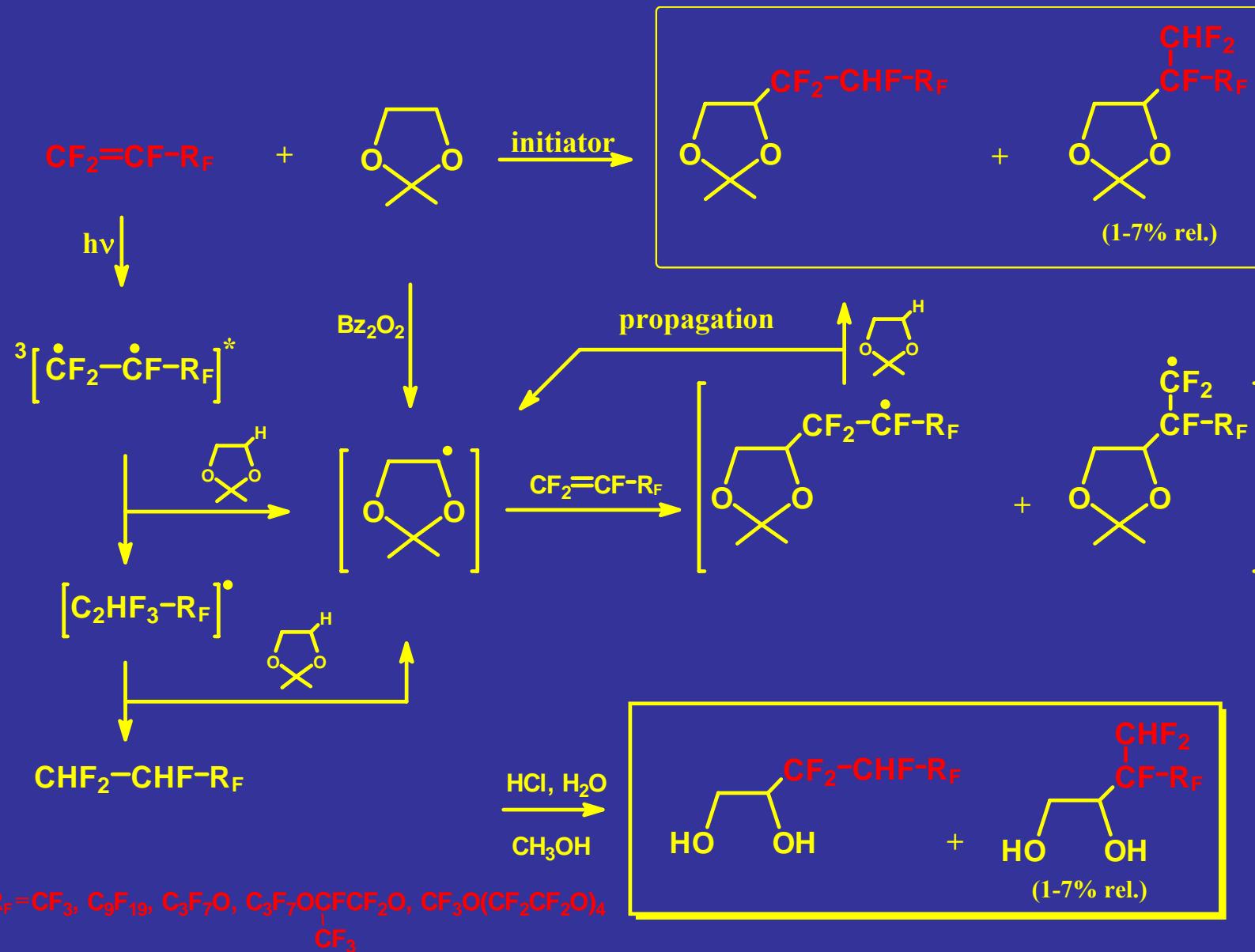
Základní schéma syntéz

Sít'ovadla pro kontaktní
čočky,
Emulgátory pro krevní
náhrady

Monomery pro kontaktní
čočky

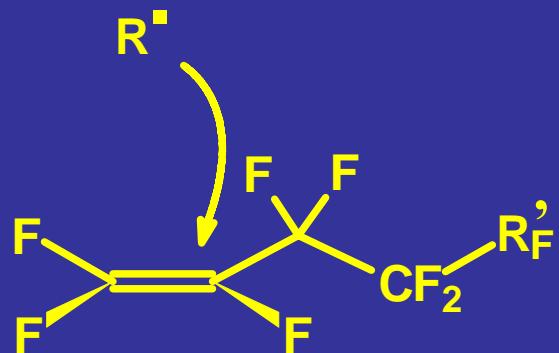
Nová příprava fluoralkylovaných diolů

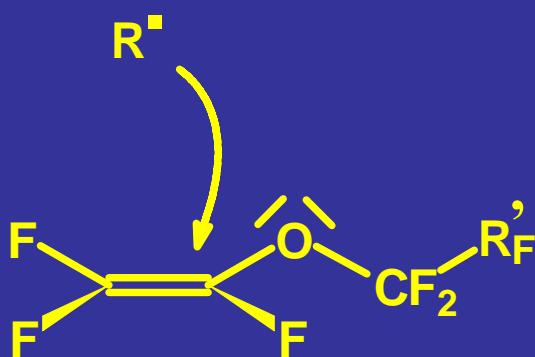
Regioselektivita na fluorované olefiny

R_F	Kharasch produkt	Anti-Kharasch produkt
CF_3	98	2
$C_5F_{11}, C_7F_{15}, C_9F_{19}$	100	0
C_3F_7O	94	6
$C_3F_7O-CF(CF_3)CF_2O$	94	6
$CF_3(OCF_2CF_2)_4O$	93	7

horší atak k C2

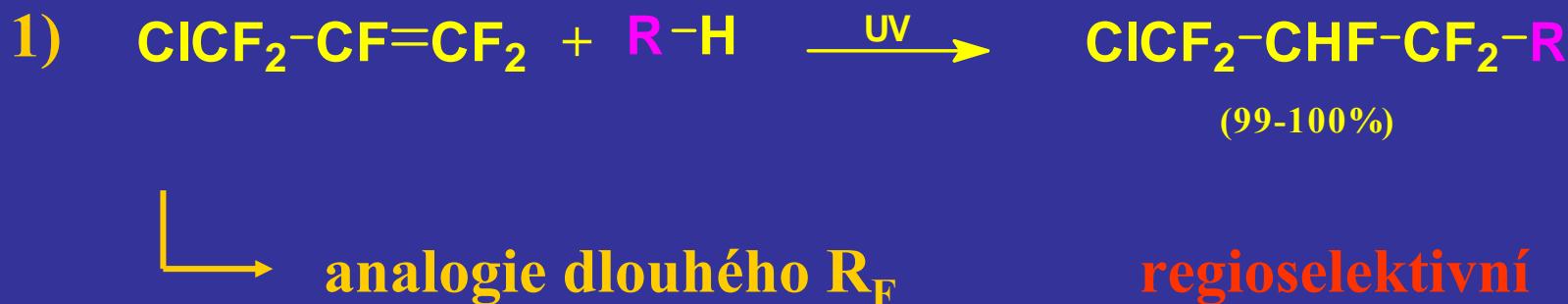
lepší atak k C2

Paleta, O.; Církva, V.; Kvíčala, J. *J. Fluorine Chem.* **1996**, *80*, 125-134.

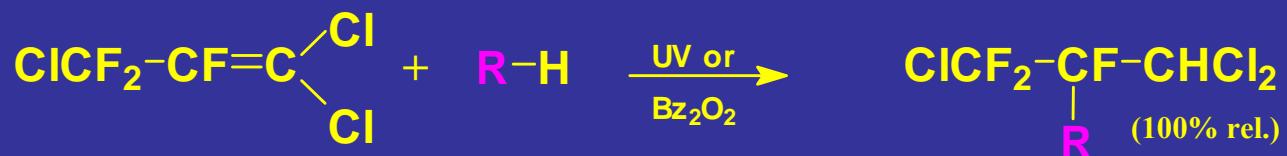
Církva, V.; Polák, R.; Paleta, O. *J. Fluorine Chem.* **1996**, *80*, 135-144.

Církva, V.; Paleta, O. *J. Fluorine Chem.* 1999, **94**, 141-156.

Studium regioselektivity halogenpropenů

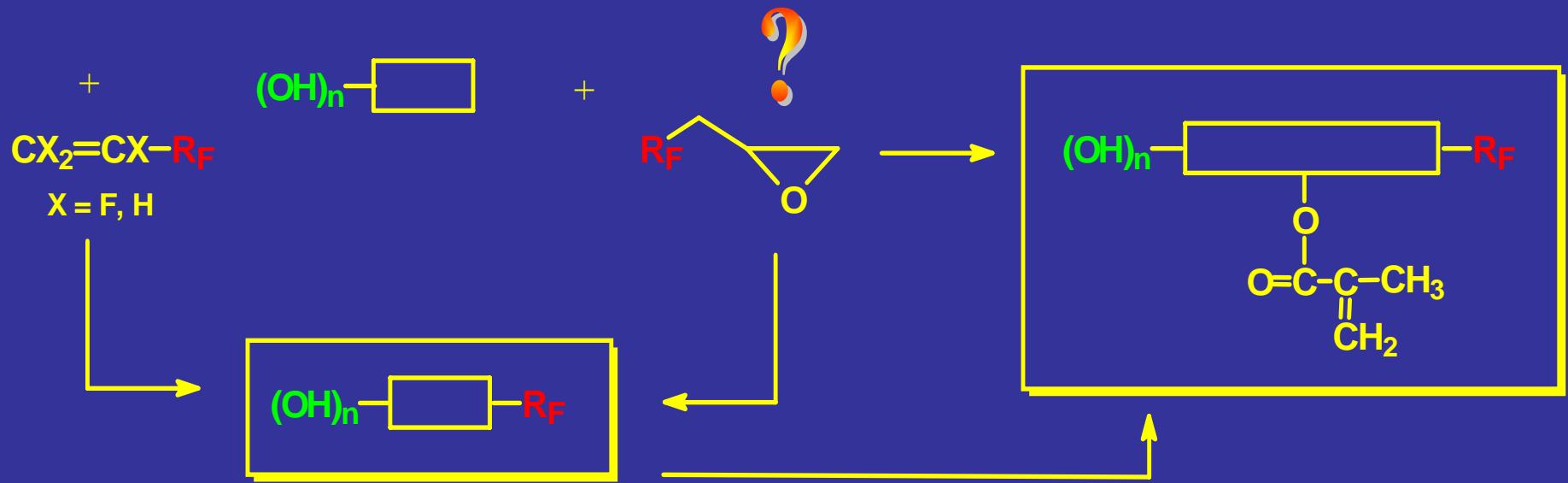

2) Vliv terminálního atomu chloru

Paleta, O.; Církva, V.; Budková, Z.; Böhm, S. *J. Fluorine Chem.* 1997, *86*, 155-172.

Základní schéma syntéz

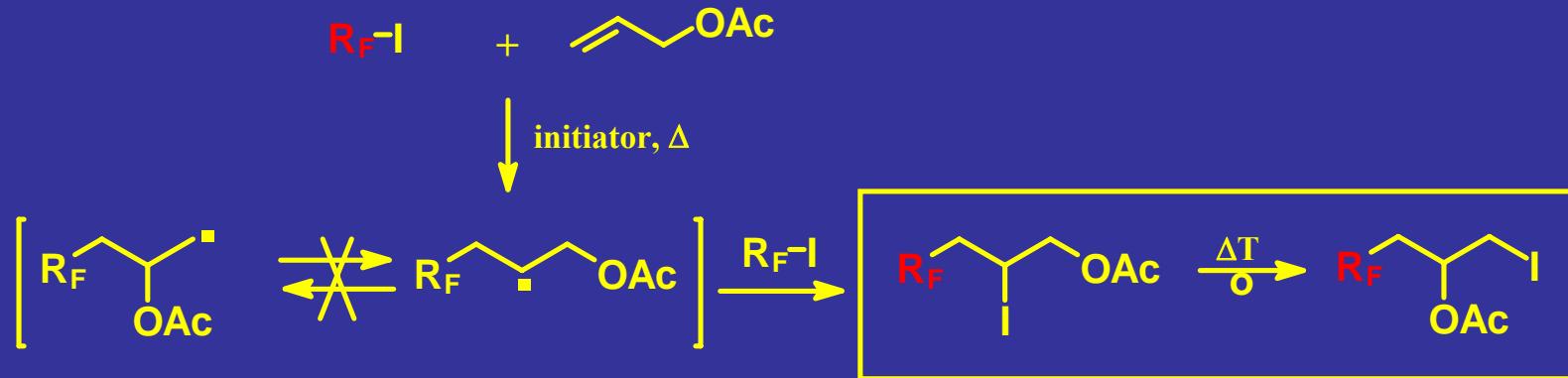
Sít'ovadla pro kontaktní
čočky,
Emulgátory pro krevní
náhrady

Monomery pro kontaktní
čočky

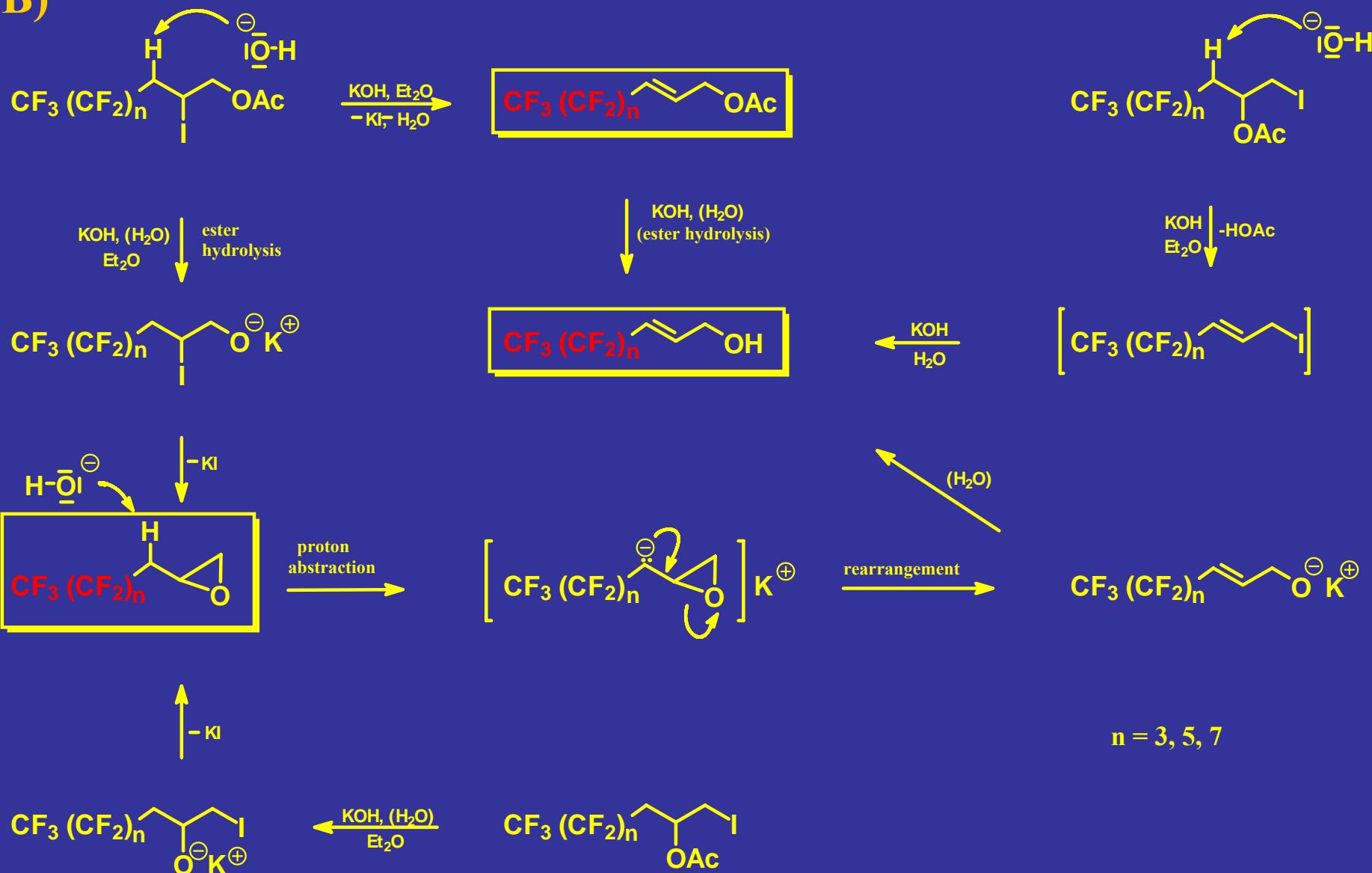
Příprava fluoralkylovaných epoxidů

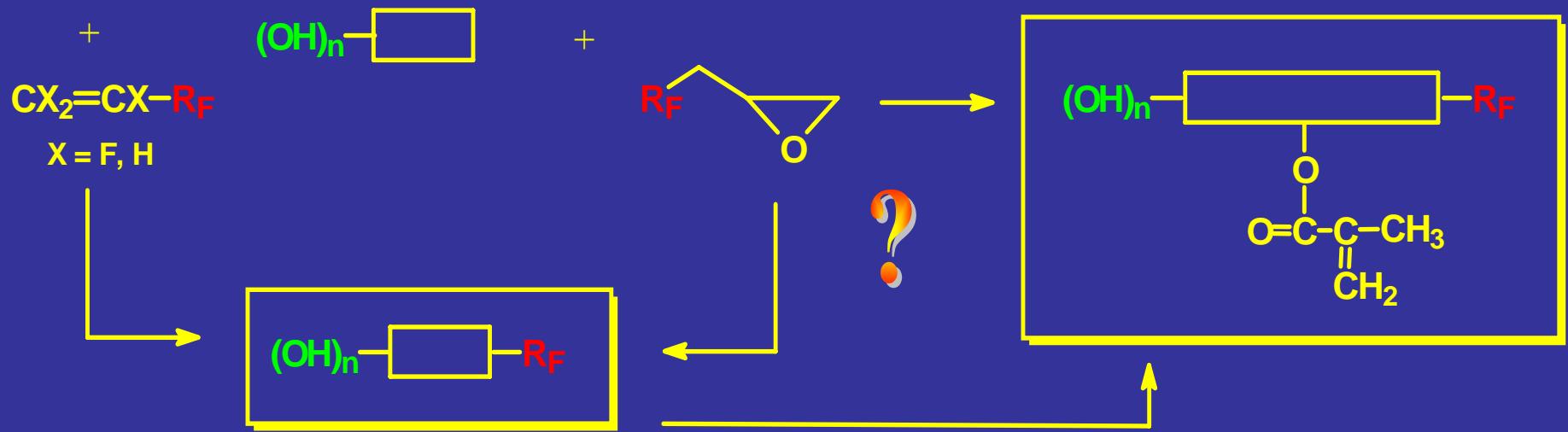
A)

B)

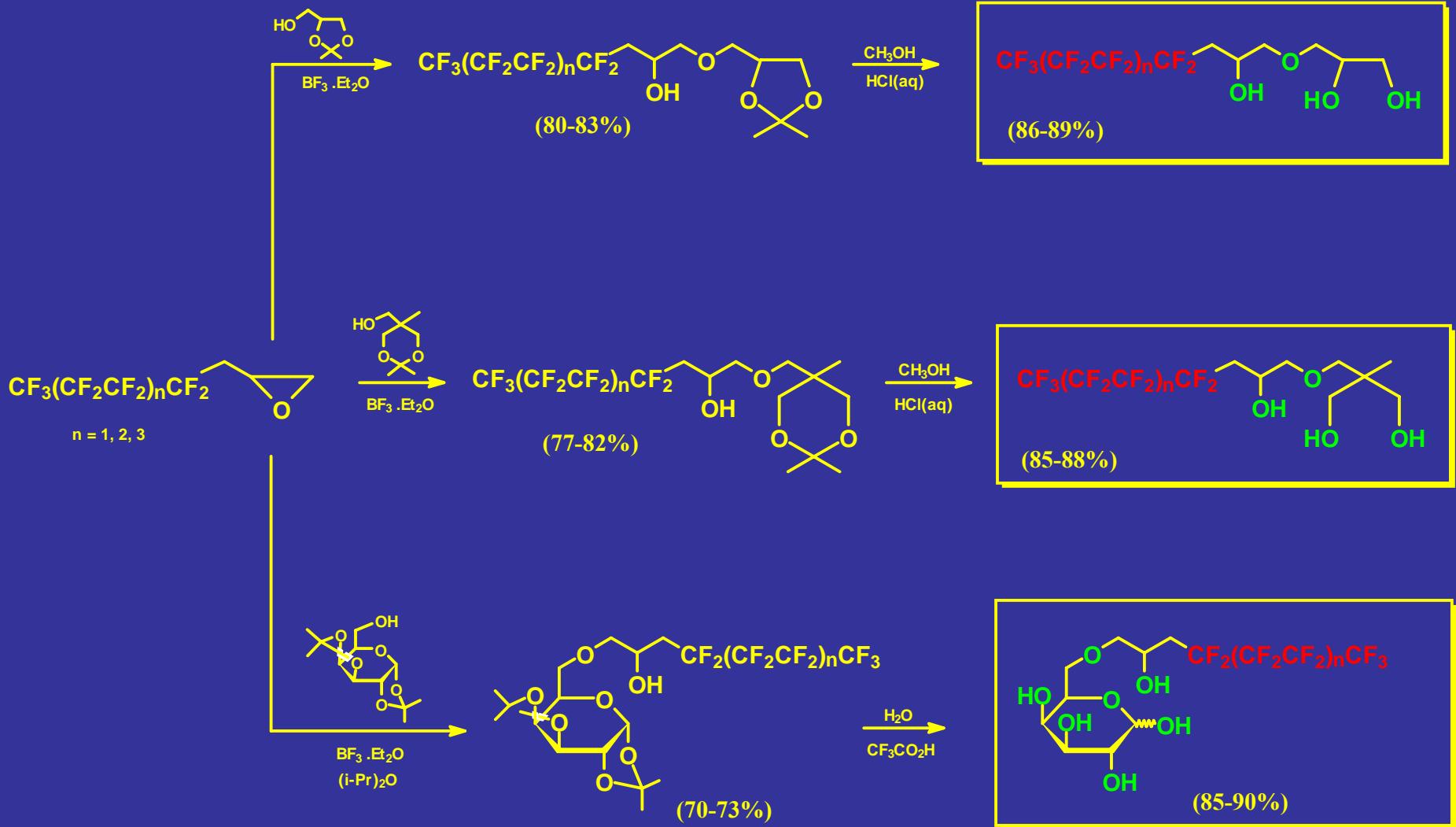
Základní schéma syntéz

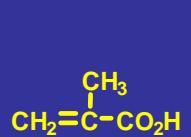
Sít'ovadla pro kontaktní
čočky,
Emulgátory pro krevní
náhrady

Monomery pro kontaktní
čočky

Nové tenzídy pro krevní náhrady

Nové monomery pro kontaktní čočky

Et₃N

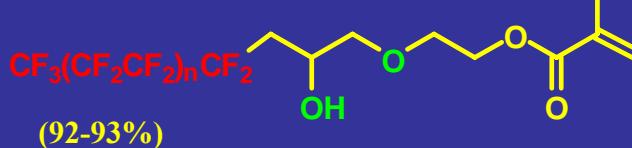
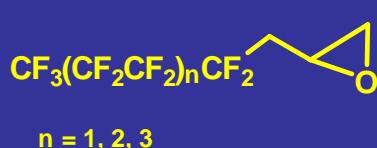

83 % rel.

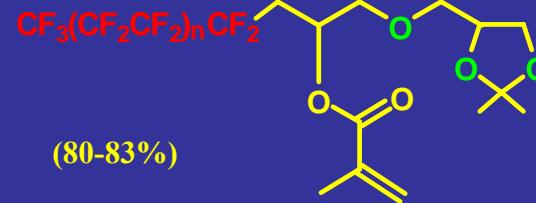
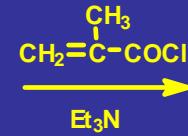
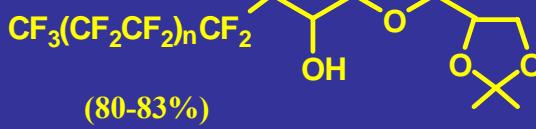

(94-98%)

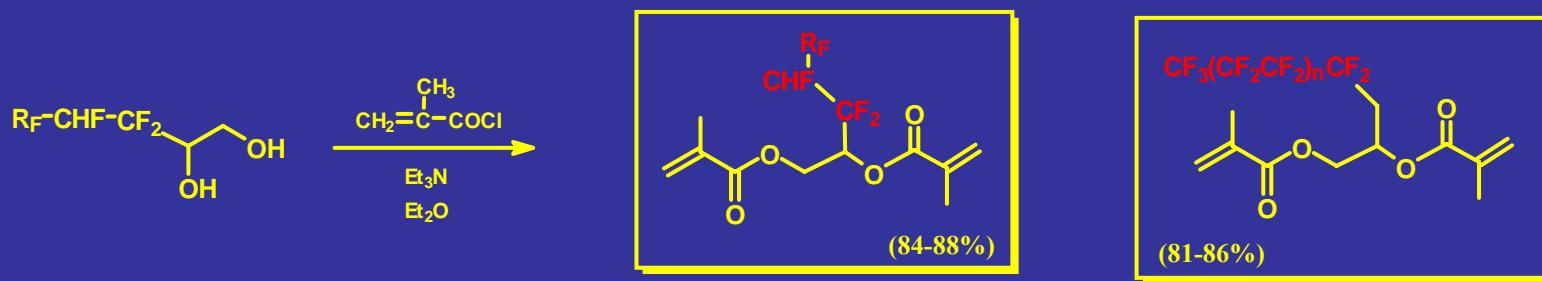
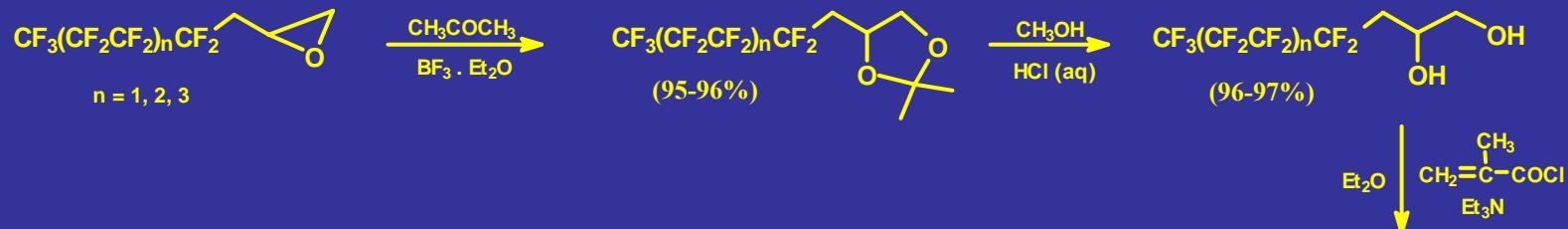
17 % rel.

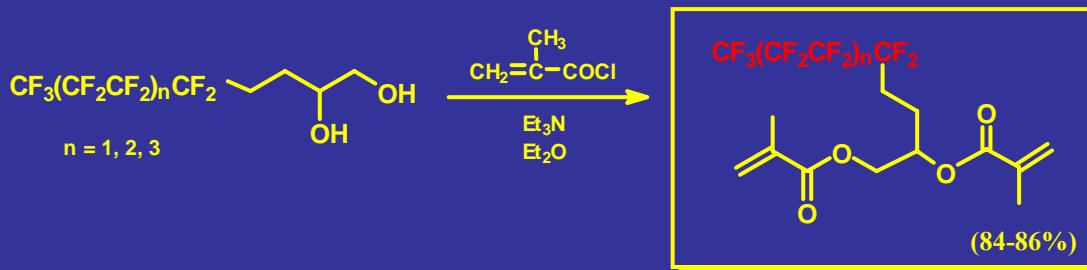
BF₃ · Et₂O

Nové síťovadla pro kontaktní čočky

$\text{R}_F = \text{CF}_3, \text{CF}_3(\text{CF}_2\text{CF}_2)_6\text{CF}_2, \text{C}_3\text{F}_7\text{O}, \text{C}_3\text{F}_7\overset{\text{CF}_3}{\underset{\text{CF}_3}{\text{OCFCF}_2}}\text{O}, \text{CF}_3(\text{OCF}_2\text{CF}_2)_4$

Církva, V.; Paleta, O. *J. Fluorine Chem.* **1999**, *94*, 141-156.

Církva, V.; Böhm, S.; Paleta, O. *J. Fluorine Chem.* **2000**, *102*, 159-168.

